

FINANSAL TABLOLAR ANALİZİ 4

125,058	154,568	95,054	124,500
125,487	56,845	97,511	125,000
124,000	110,000	99,011	154,000
1450	150,000	99,216	95,000
	35,000	101,090	154,200
		101,684	110,000
		101,962	89,000
			50,000
			700

Mali Analiz Teknikleri

1

- Karşılaştırmalı Mali Tablolar Analizi

2

- Dikey Yüzde Analizi

3

- Eğilim (Trend) Yüzdeleri Analizi

4

- Oran Analizi

2) DİKEY YÜZDE ANALİZİ

Bu tekniğin uygulanmasında finansal tabloların varlık ve kaynak yapılarında yer alan **her kalemin varlıklar veya kaynaklar toplamı içindeki oranı yüzde** olarak belirlenir.

Dikey yüzde yöntemi ile tek bir döneme ait mali tablolar analiz edilebileceği gibi birden fazla dönemin mali tabloları da analiz edilebilir. Bu nedenle dikey yüzdeler hem statik hem de dinamik bir analiz yöntemi niteliği taşır.

2) DİKEY YÜZDE ANALİZİ

Dikey yüzdeler yöntemi **işletmeler arası karşılaştırmalar veya işletmenin sektör içindeki yerini belirleme** açısından veya işletmenin mali yapısında meydana gelen değişiklikleri izleme açısından yararlı bir araç niteliğindedir.

Dikey yüzdeler yöntemine göre düzenlenmiş mali tablolar, **farklı büyüklükteki işletmeler arası karşılaştırma için** ortak bir baz oluştururlar. Bu yöntemle işletmenin mali tabloları rakip işletmelerin mali tabloları ile karşılaştırılabilir.

BİLANÇO DİKEY YÜZDELERİNİN HESAPLANMASI

Hesapların Aktif Toplamı İçindeki Payı

$$\text{Hesabın aktif içindeki payı} = \frac{\text{Yüzdesi hesaplanacak kalem tutarı}}{\text{Aktif Toplamı}} * 100$$

Hesapların Pasif Toplamı İçindeki Payı

$$\text{Hesabın pasif içindeki payı} = \frac{\text{Yüzdesi hesaplanacak kalem tutarı}}{\text{Pasif Toplamı}} * 100$$

GELİR TABLOSU DİKEY YÜZDELERİNİN HESAPLANMASI

Gelir tablosundaki net satışlar toplamı yüz kabul edilir ve her bir gelir tablosu kaleminin net satışlar içindeki yüzdesi hesaplanır.

$$\text{Hesabın net satışlar içindeki payı} = \frac{\text{Yüzdesi hesaplanacak kalem tutarı}}{\text{Net Satışlar}} * 100$$

ÖRNEK

$$\frac{18.400}{23.300} * 100$$

$$\frac{35.900}{46.000} * 100$$

BİLANÇO				
AKTİF	Y1		Y2	
	TL	%	TL	%
DÖNEN VARLIKLAR	18.400	79,0%	35.900	78,0%
HAZIR DEĞERLER	7.000	30,0%	8.000	17,4%
MENKUL KIYMETLER	200	0,9%	4.000	8,7%
TİCARİ ALACAKLAR	2.500	10,7%	5.000	10,9%
DİĞER ALACAKLAR	500	2,1%	1.500	3,3%
STOKLAR	8.000	34,3%	17.000	37,0%
DİĞER DÖN.VARLIK.	200	0,9%	400	0,9%
DURAN VARLIKLAR	4.900	21,0%	10.100	22,0%
U.V.ALACAKLAR	200	0,9%	500	1,1%
MALİ DURAN VARLIKLAR	500	2,1%	800	1,7%
MADDİ DURAN VARLIKLAR (NET)	3.500	15,0%	6.500	14,1%
MADDİ OLMAYAN DUR. VAR.	500	250,0%	2.000	4,3%
DİĞER DURAN VARLIKLAR	200	0,9%	300	0,7%
TOPLAM AKTİF	23.300	100,0%	46.000	100,0%

$$\frac{13.000}{23.300} * 100$$

$$\frac{28.500}{46.000} * 100$$

PASİF	Y1		Y2	
	TL	%	TL	%
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	13000	55,8%	28500	62,0%
MALİ BORÇLAR	2500	10,7%	5000	10,9%
TİCARİ BORÇLAR	7200	30,9%	18000	39,1%
DİĞER BORÇLAR	300	1,3%	500	1,1%
ALINAN SİPARİŞ AV.	1000	4,3%	2000	4,3%
BORÇ VE GİD.KAR.	2000	8,6%	3000	6,5%
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	2300	9,9%	4500	9,8%
MALİ BORÇLAR	1000	4,3%	2000	4,3%
TİCARİ BORÇLAR	200	0,9%	400	0,9%
DİĞER BORÇLAR	100	0,4%	100	0,2%
ALINAN SİPARİŞ AV.	0	0,0%	0	0,0%
BORÇ VE GİD.KAR.	1000	4,3%	2000	4,3%
ÖZ KAYNAKLAR	8000	34,3%	13000	28,3%
ÖDENMİŞ SERMAYE	5000	21,5%	5000	10,9%
SEMAYE YEDEKLERİ	0	0,0%	0	0,0%
KAR YEDEKLERİ	2000	8,6%	3000	6,5%
GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI (-)	0	0,0%	0	0,0%
DÖNEM NET KARI (ZARARI)	1000	4,3%	5000	10,9%
TOPLAM PASİF	23300	100,0%	46000	100,0%

$$\frac{25.000}{24.000} * 100$$

$$\frac{56.000}{54.000} * 100$$

GELİR TABLOSU				
	Y1		Y2	
	TL	%	TL	%
BRÜT SATIŞLAR	25000	104%	56000	104%
SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	1000	4%	2000	4%
NET SATIŞLAR	24000	100,0%	54000	100,0%
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	20000	83,3%	42000	77,8%
BRÜT SATIŞ KAR VEYA ZARARI	4000	16,7%	12000	22,2%
FAALİYET GİDERLERİ (-)	2000	8,3%	5000	9,3%
FAALİYET KAR VEYA ZARARI	2000	8,3%	7000	13,0%
Dİ FAALİYET OL. GELİR VE KARLAR	300	1,3%	800	1,5%
Dİ FAALİYET OL. GİD. ZARARLAR (-)	200	0,0%	600	0,0%
FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	300	1,3%	700	1,3%
FAALİYET KAR VEYA ZARARI	1800	7,5%	6500	12,0%
OLAĞAN DIŞI GEL. VE KARLAR	0	0,0%	0	0,0%
OLAĞAN DIŞI GİD. VE ZARARLAR (-)	0	0,0%	0	0,0%
DÖNEM KAR VEYA ZARARI	1800	7,5%	6500	12,0%
Ö. VERGİ VE YÜKÜM. (-)	800	3,3%	1500	2,8%
NET DÖNEM NET KAR VEYA ZARARI	1000	4,2%	5000	9,3%

3) EĞİLİM (TREND) YÜZDELERİ ANALİZİ

Eğilim (trend) yüzdeleri ile analiz tekniğinde, finansal tabloların varlık ve kaynak yapılarında yer alan kalemlerin **zaman içinde göstermiş oldukları eğilimler** incelenmektedir.

Eğilim yüzdeleri yönteminin uygulanmasında **iki** yaklaşım bulunmaktadır.

- Baz yıla (temel yıl) göre eğilim hesaplanması
- Bir önceki yıla göre eğilim hesaplanması

BAZ YILA (TEMEL YIL) GÖRE EĞİLİM HESAPLANMASI

Bu yöntemde, birbirini izleyen dönemlere ait mali tablolarıda yer alan kalemlerin **temel (baz) alınan mali tablo kalemlerine göre** gösterdiği artış veya azalışlar yüzde olarak hesaplanır.

Bu şekilde işletmenin mali tablolarında yer alan her bir kalemin temel kabul edilen yıla göre yüzde olarak gelişme trendi bulunur.

Temel yıl olarak mali tablo serisinin **ilk yılı** kabul edilir.

Eğilim yüzdeleri hesaplanacak dönemin analizinden beklenen yararın sağlanabilmesi için mümkün olduğu kadar uzun bir süreyi kapsamaması gerekir.

BAZ YILA GÖRE BİLANÇO VE GELİR TABLOSU EĞİLİM YÜZDELERİNİN HESAPLANMASI

Eğilim yüzdelerinin hesaplanmasında baz yıl yöntemi benimsendiğinde genel ekonomi ve işletme bakımından **normal tamamlanmış bir yıla** ait mali tablolar baz olarak alınır ve bu yılın bütün rakamları **100** kabul edilir. Diğer yıl kalemlerindeki değişimler baz yıla göre hesaplanır.

$$\frac{\text{Cari Yıl Rakamı}}{\text{Baz Yıl Rakamı}} * 100$$

Tüm rakamlar
100 kabul edilir

$$\frac{18.400}{13.600} * 100$$

$$\frac{35.900}{13.600} * 100$$

BİLANÇOLAR						
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
AKTİF	TL	TL	TL	%	%	%
DÖNEN VARLIKLAR	13.600	18.400	35.900	100	135	264
HAZIR DEĞERLER	5.000	7.000	8.000	100	140	160
MENKUL KIYMETLER	500	200	4.000	100	40	800
TİCARİ ALACAKLAR	1.000	2.500	5.000	100	250	500
DİĞER ALACAKLAR	400	500	1.500	100	125	375
STOKLAR	6.600	8.000	17.000	100	121	258
DİĞER DÖN.VARLIK.	100	200	400	100	200	400
DURAN VARLIKLAR	4.400	4.900	10.100	100	111	230
U.V.ALACAKLAR	300	200	500	100	67	167
MALİ DURAN VARLIKLAR	500	500	800	100	100	160
MADDİ DURAN VARLIKLAR (NET)	3.000	3.500	6.500	100	117	217
MADDİ OLMAYAN DUR. VAR.	500	500	2.000	100	100	400
DİĞER DURAN VARLIKLAR	100	200	300	100	200	300
TOPLAM AKTİF	18.000	23.300	46.000	100	129	256

	2000	2001	2002	2000	2001	2002
PASİF	TL	TL	TL	%	%	%
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	9600	13000	28500	100	135	297
MALİ BORÇLAR	1800	2500	5000	100	139	278
TİCARİ BORÇLAR	5000	7200	18000	100	144	360
DİĞER BORÇLAR	400	300	500	100	75	125
ALINAN SİPARİŞ AV.	800	1000	2000	100	125	250
BORÇ VE GİD.KAR.	1600	2000	3000	100	125	188
UZUN VADELİ YAB. KAYNAKLAR	2800	2300	4500	100	82	161
MALİ BORÇLAR	1600	1000	2000	100	63	125
TİCARİ BORÇLAR	300	200	400	100	67	133
DİĞER BORÇLAR	100	100	100	100	100	100
ALINAN SİPARİŞ AV.	0	0	0	0	0	0
BORÇ VE GİD.KAR.	800	1000	2000	100	125	250
ÖZ KAYNAKLAR	5600	8000	13000	100	143	232
ÖDENMİŞ SERMAYE	4000	5000	5000	100	125	125
SEMAYE YEDEKLERİ	0	0	0	0	0	0
KAR YEDEKLERİ	1000	2000	3000	100	200	300
GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI (-)	0	0	0	0	0	0
DÖNEM NET KARI (ZARARI)	600	1000	5000	100	167	833
TOPLAM PASİF	18000	23300	46000	100	129	256

Tüm rakamlar 100 kabul edilir

$$\frac{25.000}{20.000} * 100$$

$$\frac{56.000}{20.000} * 100$$

GELİR TABLOSU						
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
	TL	TL	TL	%	%	%
BRÜT SATIŞLAR	20000	25000	56000	100	125	280
SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	1000	1000	2000	100	100	200
NET SATIŞLAR	19000	24000	54000	100	126	284
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	16000	20000	42000	100	125	263
BRÜT SATIŞ KAR VEYA ZARARI	3000	4000	12000	100	133	400
FAALİYET GİDERLERİ (-)	1600	2000	5000	100	125	313
FAALİYET KAR VEYA ZARARI	1400	2000	7000	100	143	500
DİĞ. FAALİYET OL. GELİR VE KARLAR	200	300	800	100	150	400
DİĞ. FAALİYET OL. GİD. ZARARLAR (-)	200	200	600	100	100	300
FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	300	300	700	100	100	233
FAALİYET KAR VEYA ZARARI	1100	1800	6500	100	164	591
OLAĞAN DIŞI GEL. VE KARLAR	0	0	0	0	0	0
OLAĞAN DIŞI GİD. VE ZARARLAR (-)	0	0	0	0	0	0
DÖNEM KAR VEYA ZARARI	1100	1800	6500	100	164	591
ÖD. VERGİ VE YAS: YÜKÜM. (-)	500	800	1500	100	160	300
NET DÖNEM NET KAR VEYA ZARARI	600	1000	5000	100	167	833

BAZ YILA GÖRE BİLANÇO VE GELİR TABLOSU EĞİLİM YÜZDELERİNİN HESAPLANMASI

Eğilim yüzdeleri ile analiz tekniğinin amacı, **birbirleriyle ilişkili olan kalemlerdeki eğilimlerin uzun dönemde etkileşimini** incelemektir. Böylece işletmenin, kendi içinde dinamik bir analizi yapılarak, finansal durumun ve faaliyet sonuçlarının bütünü hakkında bilgi sahibi olmak olanaklı hale gelmektedir.

Eğilimlerin karşılaştırılmasında, her kalemin gösterdiği eğilimin belirlenmesi ve eğilimler arasındaki farkın ortaya konulması gerekir. Eğilim değerleri endeks şeklinde pozitif değerler olup, **100'ün üzerindeki değerler artışı**, **100'ün altındaki değerler azalışı** ifade eder.

BAZ YILA GÖRE BİLANÇO VE GELİR TABLOSU EĞİLİM YÜZDELERİNİN HESAPLANMASI

Eğilim yüzdeleri tekniğine göre düzenlenmiş tablolar, birbirleri ile ilişkili kalemlerin eğilim yüzdelerine göre yorumlanır.

Bir kalemde ortaya çıkan durum karşısında ilişkili olan diğer kalemdeki durumu, eğilimlerin etkileri ile gelişmenin işletmenin finansal durumu açısından olumlu olup olmadığı incelenir.

BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE BİLANÇO VE GELİR TABLOSU EĞİLİM YÜZDELERİNİN HESAPLANMASI

Bu hesaplama şeklinde mali tablo kalemlerindeki değişim daima **bir önceki yıla göre** hesaplanır.

$$\frac{\text{Cari Yıl Rakamı}}{\text{Bir Önceki Yıl Rakamı}} * 100$$

Tüm rakamlar
100 kabul edilir

$$\frac{13.000}{9.600} * 100$$

$$\frac{28.500}{13.000} * 100$$

PASİF	2000 TL	2001 TL	2002 TL	2000 %	2001 %	2002 %
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	9600	13000	28500	100	135	219
MALİ BORÇLAR	1800	2500	5000	100	125	250
TİCARİ BORÇLAR	5000	7200	18000	100	144	250
DİĞER BORÇLAR	400	300	500	100	75	167
ALINAN SİPARİŞ AV.	800	1000	2000	100	125	200
BORÇ VE GİD.KAR.	1600	2000	3000	100	125	150
UZUN VADELİ YAB. KAYNAKLAR	2800	2300	4500	100	82	196
MALİ BORÇLAR	1600	1000	2000	100	63	200
TİCARİ BORÇLAR	300	200	400	100	67	200
DİĞER BORÇLAR	100	100	100	100	100	100
ALINAN SİPARİŞ AV.	0	0	0	0	0	0
BORÇ VE GİD.KAR.	800	1000	2000	100	125	200
ÖZ KAYNAKLAR	5600	8000	13000	100	143	163
ÖDENMİŞ SERMAYE	4000	5000	5000	100	125	100
SEMAYE YEDEKLERİ	0	0	0	0	0	0
KAR YEDEKLERİ	1000	2000	3000	100	200	150
GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI (-)	0	0	0	0	0	0
DÖNEM NET KARI (ZARARI)	600	1000	5000	100	167	500
TOPLAM PASİF	18000	23300	46000	100	129	197

Tüm rakamlar
100 kabul edilir

$$\frac{25.000}{20.000} * 100$$

$$\frac{56.000}{25.000} * 100$$

GELİR TABLOSU						
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
	TL	TL	TL	%	%	%
BRÜT SATIŞLAR	20000	25000	56000	100	125	224
SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	1000	1000	2000	100	100	200
NET SATIŞLAR	19000	24000	54000	100	126	225
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	16000	20000	42000	100	125	210
BRÜT SATIŞ KAR VEYA ZARARI	3000	4000	12000	100	133	300
FAALİYET GİDERLERİ (-)	1600	2000	5000	100	125	250
FAALİYET KAR VEYA ZARARI	1400	2000	7000	100	143	350
DİĞ. FAALİYET OL. GELİR VE KARLAR	200	300	800	100	150	267
DİĞ. FAALİYET OL. GİD. ZARARLAR (-)	200	200	600	100	100	300
FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	300	300	700	100	100	233
FAALİYET KAR VEYA ZARARI	1100	1800	6500	100	164	361
OLAĞAN DIŞI GEL. VE KARLAR	0	0	0	0	0	0
OLAĞAN DIŞI GİD. VE ZARARLAR (-)	0	0	0	0	0	0
DÖNEM KAR VEYA ZARARI	1100	1800	6500	100	164	361
ÖD. VERGİ VE YAS: YÜKÜM. (-)	500	800	1500	100	160	188
NET DÖNEM NET KAR VEYA ZARARI	600	1000	5000	100	167	500

BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE BİLANÇO VE GELİR TABLOSU EĞİLİM YÜZDELERİNİN HESAPLANMASI

Bu yöntemde de eğilimlerin karşılaştırılmasında, her kalemin gösterdiği eğilimin belirlenmesi ve eğilimler arasındaki farkın ortaya konulması gerekmektedir. Eğilim değerleri endeks şeklinde pozitif değerler olup, **100'ün üzerindeki değerler artışı**, **100'ün altındaki değerler azalışı** ifade etmektedir.